

Dokument nr. 8:118

(2001-2002)

Forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen, Lena Jensen og Inga Marte Thorkildsen om finansiering av krisesentrene.

Til Stortinget

Bakgrunn

Krisesentrene i Norge ble startet av ildsjeler på frivillig basis og den geografiske dekingen varierer. Formålet med opprettelsen av krisesentrene var og er å gi et trygt midlertidig bo- og omsorgstilbud til kvinner og barn som står i en akutt og truende livssituasjon. Antall brukere ved det enkelte senter varierer fra 20-30 til over 500 i året.

Krisesentrene har i alle år vært banebrytende i forhold til familier i krisesituasjoner. Krisesentrene blir også i en tidlig fase kjent med nye samfunnsproblemer.

Et eksempel er at krisesentrene i flere år har vært opptatt av og kjente til innvandrerkvinnens problematik rundt tvangsekteskap, trusler og kjønnslemlestelse.

Det er omkring 50 krisesentre i landet. Disse finansieres av staten, kommunene og noen tilfeller også av fylkeskommuner og andre bidragsytere. Statstilskuddet skal dekke 50 pst. av budsjetterte utgifter til etablering og drift og tildeles underforutsetning av en tilsvarende lokal finansiering. Ordningen med 50 pst. fra staten uansett tilskudd fra kommuner eller organisasjoner er ikke tilfredsstillende. Ressursbruken på krisesentrene er i dag mer et resultat av tilgjengelige ressurser enn av det reelle behovet brukerne har. Dette er lite forutsigbart for driften av krisesentrene og gir ikke et bra nok tilbud til brukerne. Krisesentrene er den delen av hjelpeapparatet som fungerer best for mishandlede og voldtatte kvinner og deres barn, viser Vistarapporten utarbeidet av Vista Utredning AS på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet. Det har også vist seg at sentrene driver økonomisk nøysomt, men det er store kostnadsforskjeller. På de store sentrene er kostnad pr. beboer lavere enn ved små sentre og dette har med stordriftsfordeler å gjøre. I dag er det økonomien og velviljen fra det enkelte sosialkontor som er avgjørende for at kvinner og barn på flukt fra voldelige menn får den

hjelpen og beskyttelsen de trenger. Dagens økonomiske situasjon gjør at mye av ressursbruken på krisesentrene går med til å skaffe driftsmidler. Personalets lønn på de ulike sentrene varierer. Det bør opprettes faste stillinger med ordinær lønn slik at det er mulig å rekruttere den kompetansen man trenger for å gi brukerne den tjenesten de har behov for.

I Barne- og familiedepartementets forslag til budsjett står det:

«Tilskuddsordningen til krisesentrene er lite forutsigbar for sentrene og bevilgningene lite styrbar for staten. Tilskuddets størrelse motsvarer heller ikke sentrenes aktivitet og frivillige innsats, men er styrt av kommunenes og andre giveres støtte. Den tverrdepartementale arbeidsgruppen som ble nedsatt våren 1999 for å utrede tilskuddsordningen fikk ikke avsluttet sitt arbeid. Departementet sier videre at de vil arbeide videre med å finne hensiktsmessige tilskuddsordninger.»

Fylkeskommunens fremtid vil også være viktig for finansieringen. Det er nå viktig å få på plass en ny finansieringsmodell for krisesentrene med mer forutsigbart tilskudd fra staten slik at det blir enklere å planlegge langsiktig i krisesentrene. Sentrene blir i dag lett en salderingspost og mangelen på sikkerhet for langsiktig støtte gjør det vanskelig å utvikle tilbudet og å drive rasjonelt.

Krisesentrene som tilholdssted har jevnt over dårlig standard og er lite hensiktsmessig i forhold til drift. Sentrene er ofte lite tilrettelagt for barn og deres behov. Med trusler, fare for drap, grov vold og flukt fra kriminelle miljøer er det for mange sentre vanskelig å gi god nok beskyttelse. Det er også i liten grad tilrettelagt for handikappede på dagens krisesenter. Det må derfor regnes med en rehabilitering og en utstrakt bygging av nye sentre. Det er behov for flere sentre da vi ser en økning i bruken av krisesentrene, og da det flere steder i landet er dårlig deking. Det bør opprettes flere krisesenter der det er dårlig deking som f.eks. i Sogn og Fjordane som er et av de

områdene i landet hvor det er behov for bedre dekning. Det har vært en økning i bruk av krisesenter, og det er en klar sammenheng mellom tilgjengelighet og økt bruk:

1994: 68 915 overnattingsdøgn
1998: 80 225 overnattingsdøgn
1999: 80 352 overnattingsdøgn
2000: 78 816 overnattingsdøgn

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at staten ved Barne- og familiedepartementet skal overta hele ansvaret for finansieringen av krisesentrene, og at staten tilrettelegger for tilskudd gjennom Husbanken til bygging av nye sentre. Dette fordi dagens finansiering av krisesenter er lite forutsigbar for driften, og fordi det er behov for nyetablering og rehabilitering av senter med dårlig standard.

23. april 2002